UUTISET

Uskomme, että ongelmat ovat väliaikaisia.

NELJÄ KAINUULAISTA KANSANEDUSTAJAA TALVIVAARASTA

HK harkitsee porsaiden viemistä Ruotsiin

HK Scan harkitsee porsaiden viemistä Ruotsiin. Vienti ajoittuu näillä näkymin ensi vuoden alkuun, millä tasapainotetaan lihamarkkinoita. Ruotsissa porsas maksaa 10–15 euroa enemmän kuin Suomessa.

Ruotsalainen ATL-lehti kertoi viime viikolla HK Scanin aikeista tuoda porsaita Ruotsiin. Keskustelu liittyy tuottajajärjestöjen kokouksiin, arvelee hankintajohtaja **Veli-Matti Jäppilä** HK Scanilta.

Jäppilän mukaan viennissä ei ole mitään uutta. Molemmat isot teurastamot ovat vieneet porsaita viimeksi kuluneiden 5–6 vuoden aikana.

Edellisvuonna HK vei Ruotsiin yli 10 000 pikkupossua ja tänä vuonna on toimitettu 2 000–3 000 possua Puolaan.

Jäppilän mukaan porsaiden vieminen viivästyi ja se siirtyy ensi vuoden puolelle. Tarkoitus on viedä 15 000–20 000 porsasta. Yhteen kuormaan sopii 600–700 possua.

Suomessa porsaasta maksetaan suunnilleen 65 euroa, kun Ruotsissa hinta on 10–15 euroa korkeampi. Vientikulut ovat viitisen euroa porsaalta.

Hintaero johtuu kasvatusvaatimuksista.

Ruotsissa käytetään vapaata porsitusta ja porsaiden vierotusikä korkeampi, mikä lisää kuolleisuutta sekä kustannuksia. HK:n mukaan suomalaisia possuja käsitellään kaupan hyllyyn saakka tuontituotteina.

> Suomessa porsaasta maksetaan suunnilleen 65 euroa, kun Ruotsissa hinta on 10–15 euroa korkeampi.

Atria vei 25 000 Puolaan

Myös Atria on vienyt porsaita. Tänä vuonna on toimitettu 25 000 porsasta Puolaan, kertoo hankintajohtaja **Stefan Saaristo** Atrialta. Lisävientiä ei nyt kaavailla.

Viennin lisäksi porsaiden kiertoa on nopeutettu sikaloissa, mukaan on saatu muutama lihasikala lisää ja lisäksi emakoiden määrään on pystytty pienentämään. Ne yhdessä vienin kanssa ovat tasapainottaneet ketjua ja markkinoita, Saarikko toteaa.

Sianlihan tuotanto alittaa Suomessa kulutuksen, mutta markkinat ovat tasapainossa tuonnin takia. Porsaiden vienti vähentäisi lihan vientitarvetta. Ruotsissa sianlihan omavaraisuusaste on pudonnut 60 prosenttiin.

Porsaiden kuljettaminen maasta toiseen on arkea Keski-Euroopassa. Tanska vie vuosittain 6–7 miljoonaa possua Saksaan ja viime aikoina myös Puolaan.

VEIKKO NIITTYMAA

AIMO VAINIO

Osuuspankin pankkirobotti näyttää söpöltä ja kaljulta nuorelta mieheltä, mutta puhuu naisen äänellä. Taustalla tuotekehitysjohtaja Mika Kivimäki.

Robotti auttaa laskunmaksussa

Itsepalvelu pankeissa tarkoittaa asioimista tietokoneiden avulla. Osuuspankin pankkirobotti muokkaa kontaktia koneen kanssa inhimillisemmäksi.

Verkkopankin käyttäminen on arkipäivää lähes kaikille. Lähitulevaisuudessa konetta ohjataan hiiren ja näppäimistön sijaan yhä useammin äänellä. Ääniohjausta varten Osuuspankki on kehittänyt robotin, joka latelee selvää Suomea.

”Maksetaanko mantelikakku, 20,76 euroa tililtä...”, robotti haluaa varmistaa.

Se on jo lukenut viivakoodin laskusta ja nyt lasku pitää vahvistaa. Toistaiseksi robotti osaa vain helppoja hommia, se voi korvata pankin itsepalvelutoimintoja.

”Ei me olla miehittämässä konttoreita roboteilla. Mutta onhan tämän kanssa mukavampi puhua kuin serverin kanssa tietokonesalissa”, tuotekehitysjohtaja **Mika Kivimäki** sanoo.

Pankkirobotti tarjoaa tekoälyä inhimillisessä paketissa, kuten Osuuspankki asian sanoo.

Ääniohjausta halutaan kehittää avuksi vanhoille ja heikkonäköisille. Äänellä voi tulevaisuudessa ohjata myös verkkopalveluita.

Kehityksen tärkein suuntaus on vuorovaikutus. Kone, tai verkossa päivystävä ihminen, vastaa, jos asiakas kysyy.

Jo nyt verkkopankissa voi sopia videoneuvottelusta. Verkkopankissa saa nykyisin myös yhteyden oikeaan ihmiseen keskustelutoiminnon avulla.

Robottitekniikka voi olla käytössä piankin. Teknisesti se on mahdollista, mutta robotit ovat vielä kovin kalliita.

Pankkirobotti liittyy eurooppalaiseen robottiviikkoon, jota vietetään ensi viikolla.

AIMO VAINIO

Talvivaara luisuu kohti konkurssia

Talvivaaran haaveet lisärahoituksesta kariutuivat keskiviikkona. Kaivosyhtiön tilannetta luonnehditaan kriittiseksi. Toimitusjohtaja Pekka Perä vakuuttaa, ettei kaikkia kortteja ole vielä katsottu.

PEKKA FALI

Talvivaara käy edelleen neuvotteluja eri rahoitusratkaisuista, sanoo toimitusjohtaja Pekka Perä.

Kaivosyhtiö Talvivaara on yhä syvemmissä vaikeuksissa. Neuvottelut 40 miljoonan euron lisärahoituksesta kariutuivat myöhään keskiviikkoiltana. Yhtiön mukaan yrityssaneeraukseen pääsystä tai sen onnistumisesta ei ole näissä olosuhteissa takeita.

Talvivaara odotti lisärahoitusta yrityssaneerauksesta aiheutuvien kulujen ja hakemuksen jättämisen jälkeen syntyvien velkojen kattamiseen.

Yhtiö arvioi, että sen rahat riittävät ensi vuoden alkupuolelle. Se arvioi nyt kaikkia vaihtoehtoja, mukaan lukien nykyisten kassavarojen riittävyyttä yrityssaneerausta varten.

Talvivaaran johto uskoo edelleen, ettei konkurssi ole yhtiön ja sen intressitahojen etujen mukaista. Yhtiön mukaan konkurssin ympäristövaikutukset olisivat vaikeasti hallittavissa.

Yrityssaneeraushakemus on vireillä Espoon käräjäoikeudessa. Hakemus jätettiin viime perjantaina.

Neuvotteluja vielä käynnissä

Elinkeinoministeri **Jan Vapaavuori** (kok.) pitää Talvivaaran tilannetta kriittisenä ja valitettavana.

Toimitusjohtaja **Pekka Perän** mukaan Talvivaaralla on meneillään neuvotteluja muistakin rahoitusratkaisuista. Yhtiö voi lisätä tulojaan, koska biokasaliuotus toimii tällä hetkellä hyvin. Lisäksi kustannuksia voidaan leikata edelleen.

Tieto kariutuneista lisärahoitusneuvotteluista syöksi Talvivaaran osakkeen liki 15 prosentin laskuun. Yhtiön osaketta vaihdettiin eilen Helsingin pörssin aamukaupassa vähän yli 4 sentin hintaan.

Uusi kaivosyhtiö vireillä?

Kaivosalalle pohditaan Kauppalehden (21.11.) mukaan erityisjärjestelyjä hallituksen piirissä. Yhtenä mallina esillä on ollut erityistehtäväyhtiön perustaminen, jonka kautta rahoitettaisiin kaivosyhtiöitä.

Järjestely koskisi Outokumpua, Rautaruukkia ja Talvivaaraa. Vapaavuori kiistää tiedot. Hänen mukaansa mitään suunnitelmaa minkään kaivosyhtiön perustamisesta ei ole.

Vapaavuoren mukaan vain yrityssaneeraukseen pyrkivä Talvivaara kuuluu hänen tontilleen.

”Mitä Outokummun ja Rautaruukin osalta mahdollisesti mietitään, sitä pitää kysyä muilta ministereiltä”, hän sanoo lehdelle.

Vapaavuoren mielestä Talvivaara on ongelmista akuutein. Hänen mukaansa nyt tarvitaan kaupallisia toimijoita, jotka jakavat yhteisen käsityksen valtion kanssa, ja joiden kanssa voidaan mahdollisesti sopia yritysjärjestelystä.

Belgialainen metalliyhtiö Nyrstar vahvisti keskiviikkona olevansa mukana Talvivaara-neuvotteluissa.

Kainuun kansanedustajilta vetoomus

Kainuun kansanedustajat esittivät torstaina vetoomuksen Talvivaaran pelastamisesta. Valtion tulisi tukea taloudellisin panostuksin kaivosyhtiön yrityssaneerausta.

”Työpaikkojen, työllisyyden ja ympäristöongelmien korjaamisen vuoksi Talvivaaran toiminta ja jatkuvuus on kyettävä varmistamaan”, kuuluu viesti.

Kansanedustajat uskovat, että vakavat vaikeudet johtuvat erityisesti nikkelin alhaisen hintatason, malmien saantomäärien ja vesiongelmien vuoksi.

”Uskomme, että ongelmat ovat väliaikaisia”, neljän kansanedustajan viesti.

JANNE IMPIÖ

Kaivoksen tulevaisuus rassaa yrittäjiä

Torstaiaamun pörssiuutiset toivat lisää tummia pilviä Talvivaaran aliurakoitsijoiden päivään. Sotkamolainen kuljetusalan yrittäjä **Jari Rusanen** oli hallilla huoltamassa Nosto ja Kuljetus J. Rusanen -yhtiönsä kalustoa. Huoltohommiin on aikaa, kun työt Talvivaarassa seisovat.

”Tämä tilanne tuo monenlaista vaikeutta yrittäjille. Meitä on firmassa viisi miestä ja kahden työt olivat Talvivaarassa”, Rusanen kertoo.

Rusanen toimii Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL -järjestön Pohjois-Suomen alueyhdistyksen puheenjohtajana. Piinaviikon aikana on tullut käytyä keskusteluja usean samassa tilanteessa olevan yrittäjän kanssa.

”Jos tilanne jatkuu epävarmana, niin yrittäjät joutuvat tekemään joitakin ratkaisuja. Eihän sitä korvaavia töitä miehille ja kalustolle löydy, kun kuljetuspuolella on muutenkin hiljaista”, Rusanen toteaa.

Urakoitsijoiden ykköstoiveena on kaivosyhtiön velkasaneeraukseen pääsy, vaikka velkojen leikkaaminen kirpaisisi mahdollisesti myös omassa kukkarossa.

Pahin vaihtoehto paikallisen yrittäjän näkökulmasta on kaivosyhtiön ajautuminen konkurssiin.

”Jos homma konkurssin kautta menee, niin kukaan ei tiedä millaista toiminta on sen jälkeen. Siinä vaiheessa ei enää katsota, ketkä siellä ovat töissä olleet, vaan homma kilpailutetaan uudestaan. Ja kaivoksen avaaminen tuskin heti tapahtuu. Uudet omistajat odottavat parempia maailmanmarkkinahintoja ja avaaminen venyy”, Rusanen pelkää.

STT-PEKKA MOLIIS

UUTISTAUSTA

Jompikumpi lähtee Kevan johdosta

Kevan hallitus kokoontuu tänään iltapäivällä pohtimaan toimitusjohtaja **Merja Ailuksen** asemaa. Eläkelaitoksen tilanne on tukala, sillä sen toimintaa on riepoteltu julkisuudessa pian kahden viikon ajan.

Ailuksen uskottavuus suomalaisten silmissä horjuu epäselvien asunto- ja autoetuasioiden vuoksi. Myös palkasta kohistaan, vaikka muhkea 21 300 euron suuruinen kuukausipalkka on muiden eläkepomoihin palkkoihin verrattuna monta kertaa pienempi.

Heti alkuvaiheessa selvisi, että Ailus ei ole ollut päättämässä mistään. Hän on vain pyytänyt. On tietysti silkkaa ahneutta pyytää hallitukselta huimaa palkankorotusta (35 prosenttia!) tai entistä hulppeampaa 2,3 miljoonan arvoista työsuhdeasuntoa tarjotun tilalle.

Ison maailman meininkiä

Kevassa istuva hallitus päättää toimivan johdon kokonaispalkasta. Siihen kuuluvat kuukausipalkan ohella auto- ja asuntoetu.

Ailuksen kokonaispalkasta päätettiin ensimmäinen kerran 2009, kun hän aloitti Kevassa. Ja viime marraskuussa hän pyysi palkkaan ja asuntoon nokitusta.

Hallintojohtaja **Tapani Salmen** mukaan hallituksen vuosien 2009–2012 puheenjohtaja eli tässä tapauksessa kansanedustaja **Sampsa Kataja** (kok.) sopi toimitusjohtajan kanssa asunto- ja autoedun yksityiskohdista.

Keskinäisen sopimuksen yksityiskohdista ei hallitusta ainakaan virallisesti informoitu. Salmi ei suostu spekuloimaan asiaa.

MT:n saamien tietojen mukaan juuri Katajan kaudella Kevassa alkoi tapahtua. Eläkelaitoksen johdon palkkoja tarkistettiin ja mallia otettiin ”suuresta maailmasta”.

Tosin kaikkia palkkiopyyntöjä ei Katajakaan hyväksynyt.

Kataja on pysynyt Keva-asiassa visusti vaiti. Hän ei halunnut kommentoida asiaa torstaina myöskään MT:lle.

Tämän vuoden alussa Kevan hallitus vaihtui ja sen johtoon tuli nykyinen Helsingin apulaiskaupunginjohtaja **Laura Räty** (kok.).

Uusi hallitus ei ole sen kummemmin murehtinut johdon etuja – ainakaan virallisissa kokouksissa, tietää hallintojohtaja.

Onko Räty ottanut asian puheeksi Ailuksen kanssa henkilökohtaiseksi, jää nyt arvailujen varaan.

Hallituksesta asian olisi voinut selvittyttää tai kyseenalaistaa – milloin vain.

Tunnelma muuttui Kevassa?

MT:n tietojen mukaan Rädyn ja Ailuksen välit tulehtuivat viimevuotisen palkkiokiistan vuoksi. Sen jälkeen kun Räty astui laitoksen hallituksen johtoon, ei työpari ole juuri toimeen tullut.

Kaksikon hyytävät välit heijastuivat viikko sitten perjantaina pidetystä tiedotustilaisuudesta.

Todetuista synneistään huolimatta Ailus kertoi päättäväisesti, ettei aio erota, koska ei koe tehneensä mitään väärää. Eikä hän vielä eilenkään ollut erotuulella.

Miksi Ailus pysyy tyynenä? Oikeustieteilijänä hän tietää, että virkasuhteessa olevan toimitusjohtajan asema on erittäin vahva, eikä häntä kammeta pois heppoisin perustein. Jos Kevassa edes yritettäisiin, Ailus voisi riitauttaa asian.

Kaiken lisäksi Rädyn henkilökohtainen luottamus Ailukseen mureni tämän viikon tiistaina. Hän jakoi pettymyksestään julkisia lausuntoja. Hän toivoi viimeksi keskiviikkona, että Ailus vain eroaisi tehtävästään.

Moni ihmetteli lausuntoa. Yllättäen Räty toi hätäisesti näkemyksensä julki, vaikka Kevan hallitus ei ole kokoontunut ja saanut pyytämäänsä kokonaisselvitystä.

Mutta tekikö hän kiireessä virheen, kun laittoi vielä koko sopassa oman arvovaltansa peliin?

Keskusta päättää kohtalon?

Mikä asian ratkaisee? Kevan hallitus punnitsee Ailus-kohun vaikutuksia julkikuvaan. Se haluaa siihen korjauksen. Lieneekö perinteinen potkupäätös sittenkin oikea ja nopein tie – päätöksen kalleudesta huolimatta.

Muistettava myös on, että vanha keskustan ja kokoomuksen nimityssopimus kummittelee asian taustalla.

Kokouksessa monet höristelevätkin ainakin hallituksen keskustalaisen kansanedustajan ja puolueen varapuheenjohtajan **Juha Rehulan** näkemyksiä. Se painanee paljon hallituksen lopullisessa päätöksessä.

Mutta lopulta jompi kumpi – Ailus tai Räty – lähtee ajojahdin jälkeen, kuten eräs arvioija tiivistää.

JANNE IMPIÖ
on MT:n uutispäällikkö.

janne.impio@mt1.fi

TALOUDESTA LYHYESTI

Potkut Altian toimitusjohtajalle

Valtion alkoholiyhtiön Altian toimitusjohtaja **Antti Pankakoski** saa potkut. Hän jätti tehtävänsä jo eilen torstaina.

Pankakosken irtisanomisestaan 18 kuukauden palkan, joka on viime vuoden kiinteän peruspalkan mukaan laskettuna liki puoli miljoonaa euroa.

Hallituksen puheenjohtaja **Matti Tikkakoski** sanoo yhtiön tiedotteessa, että tuloskehitys on ollut parin viime vuoden aikana epätyydyttävää.

Työttömyys vanhentaa miehiä

Yli kaksi vuotta työttömänä olleiden miesten dna:ssa on havaittu merkkejä nopeutuneesta vanhenemisesta, uusi tutkimus kertoo.

Moni tutkimus on yhdistänyt työttömyyden ja huonon terveydentilan toisiinsa. Oulun yliopiston ja Imperial College Londonin yhteistyönä tekemä tutkimus osoittaa vaikutuksen ensimmäisen kerran solutasolla.

Keskisuomalaisen tulos ennallaan

Viestintäkonserni Keskisuomalaisen heinä–syyskuun tulos heikkeni piirun verran vuoden takaisesta. Tulos ennen veroja oli nyt 3,3 miljoonaa euroa. Vuosi sitten voittoa kertyi 3,5 miljoonaa.

Konsernin liikevaihto sen sijaan kasvoi melkein 60 prosenttia 38,7 miljoonaan euroon. Sitä lihotti alkuvuonna tehty Suomen Lehtiyhtymän osto, jolla on toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorven mukaan ollut selvästi positiivinen vaikutus myös konsernin liikevoittoon.

Autotehdas irtisanoo 30 toimihenkilöä

Autoja valmistava Valmet Automotive irtisanoo 30 työntekijää Suomessa. Vähennykset koskevat toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä.

Irtisanomiset kohdistuvat erityisesti Uudenkaupungin autotehtaaseen, mutta yhtiöllä on toimintaa myös Espoossa.

Irtisanomisten lisäksi yhtiö lomauttaa 39 työntekijää toistaiseksi. Yt-neuvottelujen alkaessa vähennystarpeeksi arvioitiin 95 henkilötyövuotta.

Nokia luopuu Keilalahden pääkonttorista

Nokia luopuu pääkonttoristaan Keilalahdessa Microsoft-kaupan myötä. Suurin osa Nokiassa jatkavista työntekijöistä siirtyy Nokian omistamiin tiloihin Espoon Karaportissa, jossa on muun muassa verkkoyhtiö NSN:n toimintoja.

Keilalahden rakennus siirtyy Microsoftin hallintaan. Microsoft on sitoutunut hallinnoimaan sitä.

Nokia myi pääkonttorinsa kiinteistösijoitusyhtiö Exilion Capitalille vuonna 2012 ja jäi siihen vuokralle.

Kotipesien noki on terveysriski

Kotitalouksien tulipesien tuottama mustahiili eli nokihiukkaset aiheuttavat sekä terveysriskejä että ilmaston lämpenemistä. Länsimaissa juuri kotitaloudet ovat liikenteen ohella suurin mustahiilen lähde.

Nokihiukkasten arvioidaan aiheuttavan muiden pienhiukkasten kanssa miljoonia ennenaikaisia kuolemia vuosittain. Sen sijaan ilmaston lämmittäjänä mustahiili ei ole yhtä paha kuin hiilidioksidi, sillä se viipyy ilmakehässä tätä lyhyemmän ajan.

Internetissä on avattu nokihiukkaspäästöjen vähentämiskeinoja esittelevä sivusto. Sivusto kertoo mustahiilen vaikutuksesta ilmastoon maailmanlaajuisesti, erityisesti Euroopassa ja arktisella alueella.

Sivusto on pääosin englanninkielinen ja sisältää lisäksi suomenkielistä tietoa ilmastovaikutuksista sekä projektin tuloksista.

MT

www.maceb.fi